

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre . . . 8 korona
Félévre 4 korona
Negyedévre . . . 2 korona
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 26. szám. (Köztelek).

Prielle Kornélia meghalt.

A Nemzeti Színház örökös tiszteletbeli tagja, Prielle Kornélia múlt vasárnap este meghalt. — Nyolevan esztendeig élt és hatvan évnél tovább volt a magyar színművészetnek elsőrendű művésznője. Nagy színpadi sikerei még abba az időbe nyulnak vissza, amikor a nemzeti színeszetet Kántorné, Jókai Laborfalvi Róza és Lendvay Márton művészete azóta el nem ért magaslatra emelte, de Prielle Kornélia talán külön valamennyinél.

Az igazságot, a természeteset kereste a színpadon és meg is találta. Ezért volt utólrétegetlen minden korban és minden szerepben, melyben fellépett. Leányéveiben könnyet és mosolyt fakasztó szubrett-szerepekben ragadta magával közönségét, később évtizedeken át igazi hősnője a drámáknak és amikor ő beszélt a színpadon, élő valóságnak

Prielle Kornélia †

hittük mindazt, ami a festett falak közt végbement.

Pályája folyvást emelkedett és fehér hajjal is egyre-másra aratta diadalait, köztük a legszebbet, a mikor páratlan „nagymamájával” felejthetetlen estéket szerzett a Nemzeti Színház közönségének.

Most ő, a „nagymama” is elment rég pihenő nagynevű társai közé és meg fogja találni a sirban azt a nyugalmat, a melyre élete utolsó éveiben hiába vágyott.

Kétszer ment férjhez. Első férje Szerdahelyi Kálmán volt. Második férje Rozsnyai Kálmán fiatal író volt, kivel csak hónapok előtt lépett házasságra.

Oriási részvét mellett kísérték örök nyugalomra.

Az itt bemutatott

areképe régebből való, mikor ugyanis a 40 éves színpadi szereplését ünnepelték.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket **30 év óta**

MAUTHNER ÖDÖN

császár és királyi udvari szállító
magkereskedésében k a p h a t. <<

Hogy áll a világ?

A nemzeti küzdelem.

Ugylátszik immár, hogy a nemzeti küzdelem hosszabb ideig el fog húzódni s talán hónapok, sőt évek fognak elmúlni, míg a küzdelem a nemzet győzelmével véget ér. De a válság elhúzódásával egyúttal fontos gyakorlati kérdések merülnek fel, amelyek nemcsak az ellenálló megyék tisztviselőit, de az adófizető és katonaköteles polgárságot is közölről érdeklik. Minden polgárnak a törvény világosan megadja a jogot, hogy az országgyűlés által meg nem szavazott adót tőle a kormány nem követheti, sem pedig katonának nem sorozható, ha az országgyűlés az ujoncokat törvényesen meg nem szavazta. — Ha a kormány megkísérelné az adószedést és az ujoncozást, nem lenne egyetlen megye az országban, amely ehhez segédkezet nyújtana. De még ha akadna is ily törvényhatóság, még akkor is a törvényhatóság minden polgára megtagadhatná az adófizetést s minden katonaköteles megtagadhatná a katonai szolgálatot és ezért semmiféle büntetéssel sem lehetne sújtani. — Nem is lehet arra gondolni, hogy a kormány ezt megkísérelné. Valószínű, hogy a kormány azon lesz, hogy az önkéntesen jelentkező ujonccal és az önként fizetett adóval tartsa fenn ideig-óráig a hatalmát. De vajjon lesz-e, aki önként jelentkezik a sorozásra, amikor egyáltalában nem kell szolgálnia, ha ez az állapot hosszabb ideig eltart? A törvény szerint ugyanis egyszerre csak három korosztályt lehet sorozásra felhívni. Minthogy már a múlt évben is exlex-állapot volt, azok, akik a múlt évben harmadszor kerültek sor alá, az idén többé be nem hívhatók. Ha az idén sem állana helyre a törvényes rend, a jövő évben már azok sem hívhatók be, akik az idén kerültek a harmadik korosztályba. Ha a jövő évben még mindig nem szavazná meg a képviselőház az ujoncokat, már azok sem hívhatók be többé, akik a múlt évben első ízben kerültek volna sor alá. De ha nincs ujonc, nincs póttartalék sem s vajjon miből fogják a hadsereg harképeségét fentartani, ha a nemzet törvényben gyökerező jogával élve, a többséggel nem rendelkező kormánytól megtagadja a véradót.

Sz—s.

A tisztviselők esküje.

Egyik nagy napilap érdekesen fejtegeti, hogy a mostani körülmények között mily szomorú helyzetbe jutnak az állami tisztviselők, akik esküvel fogadták meg, hogy hűek lesznek az alkotmányhoz és most

oly kormány alatt kénytelenek szolgálni, amely lábbal tiporja a törvényeket. De hasonló helyzetben van a honvédség is, amely szintén esküt tett az alkotmányra. De éppen a honvédség szolgálati szabályzata egyúttal utmutatással szolgál arra nézve, hogy még a szigorú katonai fegyelem alatt álló honvédeknek is törvényes joguk van az engedelmességet megtagadni, ha a parancs az esküvel fogadott kötelességgel ellenkezik. A szolgálati szabályzatnak idevágó szakasza a következő: „Csak az esetben, ha a parancs világosan és nyilvánvalóan az esküvel fogadott kötelesség az állam vagy a szolgálat érdeke ellen irányulna, hasonlóképpen, ha a büntetőtörvény értelmében tiltott cselekményt követelne, kell az alárendeltnek, miután minden körülményt jól megfontolt az engedelmességet megtagadnia. De vajjon, ha a katona sem köteles oly parancsnak engedelmességednie, amely esküvel fogadott kötelességével ellenkezik, lehet-e engedelmességet követelni az állami tisztviselőktől, aki nincs oly szigorú fegyelem alatt és szintén esküt tett arra, hogy az alkotmányhoz hű marad, a törvényeket és törvényes szokásokat megtartja és megtartatja. Nagyon érthető ezért azoknak a tisztviselőknek eljárása, akik, miként Pest-megye, Szolnokmegye, Szatmármegye és más megyék tisztviselői inkább lemondanak állásukról, semhogy a mostani körülmények között tovább szolgáljanak.

Szociális előadások a Köztelken.

A Magyar Gazdaszövetség öt napra tervezett szociális tanfolyama hétfőn vette kezdetét a „Köztelek” nagytermében. A tanfolyamot *Darányi Ignác*, a „Magyar Gazdaszövetség” elnöke nyitotta meg. Szép beszédben előadta, hogy a társadalom különböző rétegeinek összekötő kapcsa és az általános felfogás nemesítője, az igazi, az osztályérdekeket mellőző és a hazafiságot is szem előtt tartó szocializmus és nem azok a tanok, amelyekkel a nemzetközi szocialisták tévesztik meg a nagyvárosok és részben már a vidék munkásosztályát is. Amidőn tehát üdvözli e tanfolyam előadóit, a „Magyar Gazdaszövetség” törekvéseinek lelkes pártfogására és *Károlyi Sándor* gróf és a „Magyar Gazdaszöv.” igazgatója, *Bernáth István* érdemteljes munkálkodásának méltatására hívja fel a hallgatóság figyelmét. A lelkes éljenzéssel fogadott elnöki megnyitó után *Majláth József* gróf tartott rendkívül érdekes előadást Bismarckról, mint szociálpolitikusról és az ő politikai elveinek fejlődéséről. A nagy figyelemmel fogadott és rendkívül érdekes előadást a hallgató közönség lelkes tetszésnyilvánításával fogadta.

Gazdasági-, főzelék- és virágmag

beszerezhető a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

➡ Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk. ➡

A lapok utcai árusítását betiltották.

A városok zajából egy különös rész hiányzik kedd óta. Nem kiabálnak a rikkancsok rendkívüli kiadásokat és nem bolondítják a járókat borzalmas és meg sem történt esetek ordításával, hogy a lapjukat eladhassák. Szinte jól esik, hogy megszabadultunk ezektől a tolakodó, teletorku lármázóktól, de másrészt végtelen fáj az, hogy több ezer ember veszíti el kenyérkeresetét a városokban. Főleg azok a béna, vak és más tehetetlen emberek, akik újság-árulással tartották fel családjukat, azok a valóban tisztességes emberek jutottak nehéz helyzetbe.

Az újságolvasók pedig részben leszoknak a *szenzációk* keresésétől. Az újság írás egy fattyuhajtása letörlik és szolidabb olvasnivalókat keresnek az emberek. Akik mindenáron tudni akarják, hogy hány rablógyilkosság, öngyilkosság és más igaz-nemigaz gyilkosság történt, azok majd házhoz járatják a kis napilapokat. A nagyobb része azonban az olvasóknak megelégszik a hetilapok rendszeres és szabatos krónikájával, mely valóban elég a vidéki ember világtudására és több idejét nem rabolhatja el a hasznos munkától.

A kofahírek olvasása szűkebb körre szorult és így a komoly irányú lapok jönnek előtérbe.

Olvasóink figyelmét az utcai lapelárusítás alkalmából felhívjuk, hogy igaz krónikásukat, a „*Független Ujság*“-ot ajánlják pártfogólag ismerőseiknek.

Sz. B.

Az ifjuság az isaszegi honvédszobornál.

Az egyetemi ifjuság száztáru küldöttsége vasárnap reggel Isaszegre rándult, hogy ott a honvédszobrot megkoszorúzza. Az ifjuság a közönségtől kísérve, a község templomába ment, amelynek küszöbén a plébános üdvözölte az egyetemi hallgatókat.

Istentisztelet után az ifjuság elénekelte a Himnuszt, amelyet vele énekelt a közönség is. Délelőtt tizenegy órakor a küldöttség a község polgárságával együtt nagy menetben a honvédszoborhoz vonult. A menetet

azonban feleuton negyven főből álló esendőrszakasz tartóztatta föl, amely széteszlásra szólította föl a tömeget, megtiltva a szobor megkoszorúzását.

A közönség és a esendőrök közt heves szóváltás keletkezett, ami alatt Kovács László, Zaymusz Illés és Vincze G. Sándor a koszorúval kivált a tömegből. Észrevétlenül a honvédszoborhoz ment s ráakasztotta a koszorút. A három ifju belekezdett a Himnuszba, amit azután a tulnan várakozó tömeg is velük énekelt. A esendőrök csak ekkor vették észre, hogy a megkoszorúzás nem akadályozhatták meg, de a nemzeti dal hatása alatt állva, nem oszlatták fel a közönséget, amíg a Himnuszt el nem énekelték.

Az ének végeztével pedig a tömeg magától esöndben elvonult a szobortól. Isaszegről este érkezett vissza az ifjuság a fővárosba a keleti pályaudvaron, ahol nagyszámu rendőrség várta őket. A diákok esendesen, énekszó nélkül hagyták el a pályaudvart s a rendőrségnek nem volt velünk dolga.

Az isaszegi honvédszobor.

A székely nép pusztulása.

A „Székely-Udvarhely“ című lap 16-ik száma a székely nép pusztulása egyik okául a következőket hozza föl: „Az 1879. évi XXXI. és az 1898. évi XIX. t.-c. drákói szigorral hajtattak végre a Székelyföldön, úgy, hogy e törvényekkel koldussá és földönfutóvá tették a székely népet, az erdélyi részek magyarságának törzsozlopát. Az erdőtörvény alapján 1889 január 1-től 1906 január 1-ig, tehát 17 év alatt egyedül Udvarhely megyében 1.433,269 K. pénzbüntetést, kártérítés czimén, 326,400 K.-t erdőkezelési költség ci-

mén, 80,000 koronát erdőőrök fizetésére, 100,000 K.-át faeladási igazolványok beszerzése és kiállítására, 25,000 K.-át csemeteültetésre, vagyis körülbelül 2.189,669 K.-át róttak ki és szedtek be a székely birtokosság saját magánvagyonát és tulajdonát képező erdőterületeinek állami kezeléséből kifolyólag. Ugyancsak e megye területén erdő- és legeltetési tilalom áthágásáért ez idő alatt mintegy 85,728 egyént hurcoltak a vármegye fogházába. Alapul véve a fönnebbi számítást már most a négy székely vármegyében, kitűnik, hogy e négy vármegye gazdaközönségére 12.655,366 K. pénzbírságot vetette.

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb árakon a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak utbaigazításért a

„Hangya“, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Ertékesítő Szövetkezetéhez

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

ki és 428,640 egyén lett erdő- és legelőtilalom áthágásáért hosszabb-rövidebb időre elítélve, vagyis a Székelyföld lakosságának $82\frac{1}{2}\%$ -a. Elképzelhető tehát, milyen erkölcsi pusztítás okozójává lett ilyenformán az erdő-törvény tulszigoru és a különleges helyzettel mitsem törődő végrehajtása.

Mi a magunk részéről azt hisszük, hogy a főnnebbi számadatok tuzottak, de azért mindenesetre felhívjuk a székely kirendeltség figyelmét, hogy ha esetleg mégis nem helyesen vagy tulszigoran alkalmaznák az erdő-törvényt, a netalán fennálló hibák megszüntetésére a szükséges intézkedéseket megtegye.

Uj boxer-mozgalom.

Kinából ismét riasztó hírek érkeznek a lakosság ellenes hangulatáról az idegenek irányában. Hittérítőket gyilkoltak le és már napok előtt érkezett hír róla, hogy

a népe hangulatát akkor tolmácsolta, amikor az idegen-gyilkolásokat titokban pártfogolta.

És a kínaiaknak ez az izzó gyűlölete az idegenek iránt bizonyos mértékig érthető is. Az európai kulturát hittérítők terjesztik Kinában, akik a gyarmatosítás nagy pszichológiai és gazdasági problémájához nem értenek és akik az európai hatóságok védelmében bizakodva kiméletlenül, fanatikusan, az exotikus nemzeti lelket meg nem értve, kényszerítik az európai szokásokat és a maguk felsőbb-ségét a benszült lakosságra. Ehez járultak még az európai nagytőkések vállalkozásai, akik a romlott kínai adminisztráció megvesztegetésével félig ingyen jutottak nagy földterületekhez, tették tönkre egész vidékek addigi egzisztenciáját és tiporták lábba a lakosság szent tradícióját.

Waldersee tatárjárása a boxer-mozgalom letörésekor még csak élesebbé tette az idegengyűlöletet Kinában és az egész birodalomban összehalmozott gyulóanyagának csak egy szikrára van szüksége, hogy fellobbanjon. De csak lobbanás lehet ez az új boxer-mozgalom, olyan eseményeket, mint 1902-ben többé nem idézhet föl, mert

az állami és rendőri hivatalnokok Sanghai környékén felkeléstől tartanak és az idegengyűlölet újra kitörni készül. Most azután megérkezett a híre azoknak a gyilkosságoknak, amelyek az állami intézkedéseket szükségessé teszik.

Az 1902-ben kitört boxer-mozgalmat felülről támogatták és az udvarból táplálták. A hatalmas kínai császárné és a környezete akkor még abban az álomban élt, hogy a birodalom boldogsága a haladás elől való elzárásban keresendő és az európai terjeszkedést, az európai szellemű haladást el lehet zárni Kinától. A japáni győzelem azonban megváltoztatta a kínai kormány meggyőződését. A császárné szervezi a hadseregét és taníttatni akarja a népet. De a nép maga benne maradt a régi érzésben, a régi elzárkózottságban és a régi gyűlöletben. A császárné

Pekingből rettegve nézik az idegenüldözésnek a feltámadását, nem támogatják, sőt minden rendelkezésükre álló erővel az elnyomásra törekednek.

A kínai idegenek azonban jól tennék, ha addig, amíg a kínai lakosságot a modernebb szellem teljesen át nem hatja, óvatosabban és kevésbé túltengő önérettel viselkednének velük szemben, hogy a mostanihoz hasonló gyilkolásokat megelőzzék.

Az 1902. évi boxer-lázadások elnyomása az összes érdekelt világhatalmak által történt. Kína beismerte, hogy tehetetlen a gépfegyverek és egyéb gyilkoló masinákkal szemben. A leveretés után a lázadás vezetőit törvény elé állította és lefejeztette. Képen is bemutatunk egy ilyen kivégzést.

Élmi szerek értékesítését eszközlik az előirt % mellett. Fevilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyújt tagok és nem tagoknak.

Azonnali készpénz-
▼ elszámolás. ▼

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
SZÖVETKEZETE

HATÓSÁGI KÖZVETITŐ

Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában.
SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítésre elfogad: ▼
Husnemüket, füstölt
hust, vadakat, szárnyaso-
kat — élő és leölt állapot-
ban, tojást, vaját, halat,
burgonyát, káposztát, zöld-
ségféléket, gyümölcsöt stb.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Franciaország szövetkezetei. A franciaországi mezőgazdasági termelő, értékesítő vagy anyagfeldolgozó szövetkezetek az államtól soha semmiféle segítyt nem kaptak. Közvetve javukra van, hogy a hadügyi kormány a mezőgazdasági terményeket a mezőgazdasági szindikátusoktól vásárolja s hogy a földmivelési kormány szakintézeteket állított a támogatásukra. Így történt ez a nyugati tej- és a keleti sajtószövetkezetek javára. Egy törvényjavaslat, melynek sok híve van a parlamentben, azt kívánja, hogy a francia nemzeti banktól az államnak járó évi 5.000.000 frank oly szövetkezeteknek adassék kölcsön, amelyek gazdasági termények raktározásával, földolgozásával és eladásával foglalkoznak és pedig főleg magtárak építésére és üzemére. Ez még csak javaslat. A francia hitelszövetkezeteket azonban az állam halálisan támogatja. A nemzeti banknál 40 millió frank egyenesen a hitelszövetkezetek részére van kihalasztva s ehhez még 3 millió járul a mezőgazdasági hitel könnyebbé és kedvezőbbé tételére. A szövetkezeteknek nincs középponti, csak kisebb köteleke. E pénztárak önálló testületek, magánügyének által alapítva, de állami felügyelet alatt. Körülbelül 53 ilyen szövetkezet is kötelek van, melyek az említett alapokból kamatmentes kölcsönöket kapnak, a szövetkezetek táplálására, akár a váltók leszámítolása, akár üzleti tőkét szolgáló kölcsön adása útján. A kamatnélküli kölcsönök határozott feltételekhez s ahhoz vannak kötve, hogy a földmivelésügyi miniszteriumban összeállított külön bizottság javasolja a megadásukat. A szóban levő kölcsönök összege nem igen haladja meg a 10 milliót, bár a rendelkezésre álló pénz 60—70 millióra tehető. A földmivelésügyi kormány évi 500.000 frankot kap kis mezőgazdasági biztosító-intézetek segélyezésére, amelyek jóformán szövetkezetiek. Ez intézeteket az 1900 július 4-iki törvény hívta életre. E törvény szerint az oly mezőgazdasági biztosító-intézetek, amelyek nem törekszenek nyereségre s ingyen látják el az igazgatásukat, föl vannak mentve a biztosítási törvényben megszabott súlyos feltételek és kezelési formák alól.

A szövetkezetek alapelve. Nagy Ferenc egyetemi tanár, volt képviselő és kereskedelemügyi államtitkár f. hó 12-ikén a Magyar Tudományos Akadémiában tartott székfoglaló beszéde tárgyául ezt a kérdést választotta. A szövetkezeti ügynek és az azt irányító törvénynek alapos ismerője előadásában megdönthetetlen érvekkel bizonyította be, hogy a szövetkezet minden egyéb kereskedelmi vállalatnál abban különbözik, hogy alapelve nem a nyereszkesedés, hanem az önzetlenség, nem az önösség, hanem az altruizmus. Helytelen szerinte, hogy a magyar kereskedelmi törvény a szövetkezeteket a közkereseti társaságokhoz sorolja, holott szellemi, erkölcsi céljuknál fogva ezekkel merev ellentétben állnak. A magánsegítés és kölcsönösség elve kizárja a nyereszkesedést s a szövetkezetek kölcsönössége teljesen különbözik pl. a részvénytársaságok kölcsönösségétől, mert míg ott a tőke minél jobb gyümölcsöt tette a cél, a szövetkezet kizárólag tagjai érdekének védelmére alakul. Fontos különbség az is, hogy a kereskedelmi társaságok rendes körülmények közt a nyereség szempontjából minél drágábban akarnak eladni, míg a szövetkezet

célja éppen az, hogy tagjainak árut, termelő eszközt vagy hitelt minél olcsóbban adjon, sőt a nyereséget is a tagok közt osztja fel. A külföldi korábbi törvények nem is zárták ki 1882-ig a szövetkezetek nyereszkesedését, mert erre nem láttak hajlamot sem. Különösen Angliában, ahol a szövetkezetek keletkeztek, kezdet óta emberbaráti intézménynek tekintették azokat. A szövetkezet célja a gyengék védelme az erőssel szemben. A szövetkezetekkel szemben főleg nálunk azért nagy még a törvényhozás tartózkodása, mert még nincs eléggé tisztázva a kérdés. Ezért égető szükség a szövetkezetek igazi alapelveinek megállapítása.

Építő szövetkezetek Németországban. Különleges és érdekes intézménye a porosz törvényhozásnak az építőszövetkezetek támogatása. Összesen 9.141.800 márka van rendelve arra a célra, hogy ebből oly szövetkezetek, amelyek nagyjából állami hivatalnokokból vagy állami üzemek munkásaiból alakulnak, kölcsönöket kapjanak. A kölcsönök engedélyezésének feltételei a következők: Igazolni kell, hogy szükség van a szövetkezetek lakásviszonyainak javítására s hogy az építeni tervezett házak a szükség kielégítésére alkalmasak. A szövetkezet legalább 100 tagból álljon s nagyobb részük állami hivatalnok vagy állami üzem munkása legyen. A részjegytőke minimuma 30.000 márka. A szövetkezeti cél csak az lehet, hogy a tagok jól berendezett lakásokat kapjanak olcsó pénzen. A szövetkezet 4%-nál magasabban a tőkét nem kamatoztathatja. A szövetkezet a kölcsönkérvényt a tartományi hatósághoz nyújtja be, miután a bejegyzési szabályoknak eleget tett. Ki kell mutatni, hogy a kért államkölcsönön fölül szükséges összeg biztosítva van. Be kell mutatni a telekbirtoklást, a vételi ajánlatokat, az építési terveket, a várt bevétel becslését, a szabályokat, amelyek szerint a lakók a lakásokat kapják. A kölcsön az egész építési költség (ház és telek) 9%-ig, vagy a házépítési költség 100%-áig mehet. A telek csak a vásárlási értékben számítható. A háznak a szövetkezet állandó tulajdonában kell maradni. A kölcsön után évenként 3% kamat és 1% törlesztés fizetendő. A jelzálogi bekebelezésnek nem kell első helyen lenni, de a kölcsön kiszámításánál az előző tétel számítható. A szövetkezet az épületet egész értékben biztosítsa és jó karban tartsa. Évenként számolnia kell az államnak és tölteni a felügyeleti szemléket. Az állami kölcsönnek megfelelően állami hivatalnokoknak bérleti előjog biztosítandó. A kölcsön három hónapra kölcsönösen fölmondható. Az állam, ha a feltételek megtartatnak, a kölcsönt az utolsó kölcsönrészlet folyósításától számított tíz évig föl nem mondhatja. Ellen esetben a fölmondási jog beáll, de a hiba megállapítása után a fölmondást hat hónap alatt meg kell tenni. A kölcsön egy negyede, legfőleg a telek fele értékéig az építés megkezdése előtt folyósítható. A többi az építés haladásához képest folyósíttatik. Az államvasut hasonló célokra és feltételek alatt ad építőszövetkezeteknek kölcsönt. Eddig 14¹/₂ millió márka került fölhasználásra.

Szövetkezetek jutalmazása. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete a fonói, ságvári, avasujvárosi, gyékényesi, pásztói, máslaki, kübekházai, miéskei, temeszlatinai, gyergyóalfalui és mezőtárkányi hitelszövetkezeteket, amelyek a múlt év folyamán az áruüzleti tevékenység terén a legszebb eredményeket mutatták fel, egyenként 100 korona jutalomban részesítette. Ha kitartunk a szövetkezés mellett, lám így is termi a gyümölcsöket.

❖ MI UJSÁG? ❖

Udvari bál. Kedden zajlott le a Burg termeiben a második udvari bál. Feltűnt, hogy a magyar arisztokrácia tagjai ezuttal is csekély számmal jelentek meg a bálon. Ő felsége hosszú ideig maradt ott és jókedvűen elbeszélgetett a megjelent előkelőségekkel.

Esküvő a porosz királyi házban. Kedden délután a berlini kastély választófejedelemi termében folyt le *Eitel* Frigyes hercegnek *Zsófia* oldenburgi hercegnővel való polgári esküvője. Ezután következett az egyházi esküvő, amely az udvari kápolnában folyt le.

A Kossuth-Szövetség mozgalma. Az egyetemi és főiskolai ifjuság Kossuth-Szövetsége mozgalmat indított, hogy a válságos viszonyokból kifolyólag magyar nemzeti viselettel tüntessen a hazafias mozgalmak mellett. Evégből lelkes felhívást szerkesztett a magyar egyetemi és főiskolai ifjusághoz és felhívja ezeket, hogy lehetőleg igyekezzenek mindenki magyar ruhát szerezni, hogy így a külső öltözékről is megismerhessék azt, aki az elnyomatás napjaiban minden tekintetben kész a legvégsőbb ellenállásra is.

József főherceg hajótörése. A Hohenzollern hajó, melyen József főherceg és Augusztina főhercegnő Alexandriába indult, szerencsétlenül járt a Közép-tenger közepén. Egy „Siam“ nevű gőzös észrevette a Hohenzollernt és veszélyes kalandok után Sudabay-Chétára vontatta. Az utasok jól vannak és március negyedikén a „Sleswig“ hajóval tovább indulnak.

A német császári pár ezüstitakodalmá. II. Vilmos német császár múlt héten ülte meg ezüstitakodalmát. A császár és császárné a domban istentiszteleten voltak, azután visszatértek a királyi palotába, ahol a temérdek üdvözlő küldöttséget fogadták.

A Hajduk Boeckay-ünnep. Hajdu-Böszörményből jelentik, hogy Hajdu-Böszörmény, a Hajdu-kerület volt székhelye, nagy ünnepeket rendez ez évben Boeckay emlékeztére. Ez évben lesz 300 esztendeje Boeckay halálának; májusban az iskolák rendeznek ünnepet Boeckay emlékére, szeptember 29. és 30-ikán és október 1-én pedig három napra terjedő ünnepség lesz, amelynek programja ügyében e héten értekezlet volt. Az ünnepség programját a helyi nagybizottsággal együtt a következőképpen állapították meg: érkezés szeptember 29-én délután fél 3 órai vonattal. Este 6 óra után a protestáns irodalmi társaság az új városháza nagytermében, az egyházkerületi pedig a református gimnázium dísztermében gyűlést tart. Este 8 órakor ismerkedő est. Második nap: Istentisztelet. Istentisztelet után Hajdumegye tart diszkögyűlést, amely után leleplezik a Boeckay-szobrot, Holló Barnabás művét. A harmadik napon délelőtti diszgyűlés, melyen Balogh Ferenc Boeckayt egyházi és vallási szempontból méltatja, Körössy Kálmán pedig alkotmányjogi szempontból.

Blaháné ezüstitakodalmá. Kedden múlt huszonöt esztendeje, hogy *Blaha* Lujza, a legnagyobb magyar színésznő férjhez ment báró *Splényi* Ödönhöz. S amilyen esendesen, szinte titokban ülte meg akkor esküvőjét, éppen olyan esendben ünnepelte ezüstitakodalmát. A beavatottak nagy ünneplésre készültek ugyan, de Blaháné könnyörgő hangon tiltakozott:

— Hagyják abba. Két okból se szeretnék most zajos ünnepeket központja lenni. Először is kimélnem kell magamat, hogy a »Helyre-asszony« jubileumakor helyt állhassak, azután meg olyan szomorú időköt élünk, amikor egy jó magyarnak sem illő nyilvánosan vigadni.

Igy azután elmaradt a nagy ünneplés. Az »ezüst mátkapár« lakásán szűkkörű családi ebéd volt, melynek résztvevőit ezüstbokrétával ékesítették föl. Blaháné viruló, jó szinben, derült kedvben ült az asztalfőn és büszkén mutogatta azt az egyszerű ezüst karikagyűrűt, mely tegnap reggel óta fénylik aranytársa mellett s melynek belső részébe ez van vésve: »Ödön 1881—1906.«

A küldöttségi tag szégyene. A napokban Putnokról egy megvásárolt küldöttség tisztelgett a kormányvezetőnél. A küldöttség tagjai jórészt zsidók voltak: Goldstein, Rozenberg, Ujházi — de volt köztük egy Kottner Gyula nevű katolikus géplakatos is. Ezt az embert, amint a küldöttség Putnokra visszaérkezett, iparostársai nyomban kérdőre vonták cselekedetéért. Kottner szabadkozott, hogy épp dolga volt Pesten, aztán husz forintot kapott stb. Az iparosok erre mindenféle érintkezést megszakítottak vele. A megvásárolt embert ez annyira bántotta és lelkiismerete is úgy furdalta, hogy főbelötte magát. Most élet és halál között lebeg.

Telefon Szófia s Budapest között. Mint értesülünk, a bolgár kormány a magyar kormányval megegyezett, hogy Szófia és Budapest között, Bukaresten át telefonösszeköttetést létesítsenek. Szófia és Bukarest között már két év óta van telefonösszeköttetés.

A berlini bérkocsis-sztrájk. A berlini bérkocsisok már régebb idő óta el vannak keseredve a rendőrség szigorja miatt, amely a legcsekélyebb kihágást is súlyosan büntette. A kocsisok elhatározták, hogy hosszabb ideig fogják a sztrájkot vinni, ami a farsangi forgalmat tekintve, nagy kárára van Berlinnek. Kedd reggel óta egyetlen bérkocsit sem látni az utcán. A bérkocsisok tegnap gyűlést tartottak, melyen körülbelül ötezren jelentek meg.

Agyongázolt hivatalnok. Nagykőrösön a vasuti állomáson kedden éjjel a vonat agyongázolta Hamza Elek fővárosi tisztviselőt, akinek az István-kórházban volt alkalmazása. Hamza az éjjel érkezett Nagykőrösre s a kocsiból ki akart szállni, még mielőtt egészen megállt volna a vonat. A szerencsétlen ember valahogyan megcsuszott, a kerekek alá került s a vonat agyongázolta.

Hány embert vesztek a japánok? Tokióból jelentik, hogy a japán hadügyminiszterium statisztikai hivatala most készítette el annak a kimutatását, hogy mekkora volt Japán vesztesége emberéletben az orosz-japán háboruban. A kimutatás véglegesnek vehető, mert a békekötés utáni három hónap statisztikája is benne van. A hivatalos adatokból ismeretjük a következőket: Elcsott 47,152 ember, sebei-
ben meghalt 11,424, betegségben elhalt 21,802, össze-

sen 80,378. Ebből tiszt volt 2113, altiszt és legénység 76,908, nem katona 1357. Az egyes csapattesteket véve figyelembe, a statisztika így alakul: csendőrség 64, gyalogság 63,485, lovasság 829, tüzérség 3957, műszaki 1944, szekerész 8130, szállásosinálók 81, orvos és orvosi személyzet 517, állatorvos és állatorvosi személyzet 11, muzsikus 3, nem harcos 1357. A betegség folytán elhaltak közül a harcra 16,982, szállítás után 4820 ember halt meg. Az orosz-japán háboru tehát Japánnak 80,378 halottjába és 170,129 sebesültjébe került.

Nyakszirtmerevedés egy kaszárnyában. A német hadsereg mecklenburgi 41. számú vadászszázalójában, mint Berlinből jelentik, negyvenegy katona megbetegedett nyakszirtmerevedésben. A betegek közül eddig hárman meghaltak.

Ujabb szerencsétlenség Martinique-szigetén. New-Yorkból érkezett távirat szerint a Mont-Pelée kitorése óriási nyugtalanságot kelt. Martinique lakóit nagy rémület fogta el. Fort de Franceban számos ház elpusztult és igen sok emberélet veszett el. A Soufriere tüzhányó is működik, Martinique, Saint-Vincent, Guadelup és San-Domingó lakói összes vagyonukat hátrahagyva, a tüzhányótól messzebb eső vidékre menekültek.

Magyar bányászok halála Amerikában. Newyorkból jelentik: A Stewart Collier Company egyik bányájában, a Parallelben, néhány nap előtt óriási bányarobbanás történt, amelynek áldozatai, nagyjából magyar bányamunkások. Csúpán az aknanyíláshoz közel dolgozó munkások menekültek élve. A léghajtó-készülékek teljesen összetörték és semmi levegő nem mehetett le a 700 láb mélyen fekvő bányába. Azok a bányászok tehát, kiket nem ölt meg a robbanás ereje, megfulladtak a rettenetes bűzös, élenynélküli levegőben. Az elpusztult bányászok legnagyobb része magyar, akik a bányászathoz egyáltalában nem értenek. Ezeket leginkább New-Yorból küldöztetik a munkaközvetítők a legveszélyesebb bányákba, ahol semmi más faj nem dolgozik, mint a néger, vagy a magyar, akinek másképp még betéví falatra sem jut. Ezért mennek dolgozni még olyan bányákba is, hol eleve tudják, hogy a halál közel jár. Ezek az emberek hiába olvassák a kezdetleges biztonsági eszközökkel felszerelt bányák hétről-hétre megisméltendő katasztrófáit, nem törődnek vele.

A komáromi szövetkezeti központ. Vettük a Komárom-vármegyei Gazdasági Egyesület kebelében alakult szövetkezeti központnak második évi jelentését. E szerint minden baj mellett szépen haladtak céljaik megvalósítása felé. Az előbb szük mederbe szorult mozgalmak jelentékeny lendületet vettek. Kiterjednek az egész vármegyére, sőt visszhangra találtak annak határain túl is. A szövetkezeti központ új otthonot teremtett magának. Ott helyezte el raktárát és irodáit. Több ezer koronáért adott el gépeket, emelkedett műtrágya forgalma és erőtakaromány közvetítését különösen az év első hónapjában a gazdaközönség nagyon igénybe vette. Folytatta a tenyészszűk beszerzését, ajánlatot tett a katonai kincstárnak nagyobb mennyiségű rozs szállítására, a Kisbirtokosok Földhitelintézeténél 46 ezer korona kölcsönt eszközölt ki. Működött ezenkívül a biztosításnál, gazdakörök és szövetkezetek szervezésénél is. Bennünket leginkább érdekel, hogy ezidőszent a megyében Hután, Ógyallán és Kürtön működnek a Hangyához tartozó fogyasztószövetkezetek.

Harc a templomokért. Párisban egy helyen a templomi leltározások alatt embervér folyt. Mazametben a templom leltározását egy tüzéresapat segítségével kellett teljesíteni. A templomba hatoló tömeg és a katonák között összeütközés volt. Sok ember megsebesült, köztük egy alezredes. — A leltározás gyorsítása céljából a belügyminister elrendelte, hogy a rendőrbiztosok szükség esetén beavatkozhatnak a leltározásnál. Azt hiszik, hogy március 15-éig a leltározásokat egészen befejezik.

Hódító Japán. Londonból írják, hogy Vladivosztokban most, a háboru után, nagy a drágaság. Noha igen sok kereskedelmi gőzös érkezett ide legutóbb, még mindig nagy szükség van áruban, az utóbbi időben tömegesen özönlenek be a japánok és velük a japán áruk. A piacon mindenféle új japán kézműaru van, amilyen a háboru előtt nem volt látható. A japánok orosz módra füstölt halat is hoznak a piacra.

Tigrisvadászat a vasuti kocsiban. A prága-bécsi vonalon Znaim állomáson izgalmas jelenet játszódott le az elmúlt esütörtökön éjjel. Egy tehervonat egyik kocsijában hét tigrist szállítottak, mindegyiket külön vasketrecben. Utközben a kocsiban egy láda leesett és eltört a ketrec néhány vasrácsa. A tigris a támadt nyíláson kibújt a ketrecből és fel és alá kezdett járkálni a kocsiban. Egyszerre irtózatot ordítást hallatott. Egy lánán ülve három ember aludt, Henriksen állatszédítő alkalmazottjai, kik felijedve az ordításra, mikor meglátták a kiszabadult tigrist, elsütötték vaktöltésre töltött revolvereiket, amivel sikerült visszariasztani a vadállatot. Majd dorongokkal, vasrudakkal igyekeztek visszakergetni ketrecébe, de nem sikerült. A kétségbeesett emberek ekkor egy alkalmas pillanatban kiosontak a kocsiból s értesítve az állomás előljáróságát, a kocsit lekapcsolták. Henriksen állatszédítőnek csak három órai keserves munka után sikerült a vadállatot ketrecébe visszaüzni.

Chicago és a dohány. Chicago város tanácsa rendeletet adott ki, mely szerint a 20 éven alóli fiatal embernek az utcán vagy nyilvános helyen a dohányzást megtiltja s az ellen vétőknek 20 dollár büntetéssel sújtja. A nyilvános helyek tulajdonosai pedig, kik üzletükben az e rendelet ellen vétőknek kezére játszanak, 5 dollártól 50 dollárig, másodszor 25 dollártól 2000 dollárig terjedő büntetéssel sújtatnak. Hasonló büntetés éri azokat a dohányelárusítókat, akik 20 éven aluliaknak dohányt adnak el. Cigaretta csak eredeti csomagolásban szabad árulni. Hol vagyunk mi? ahol az állam kasszáját, hogy megtölthessék, még az apró-cseprő gyerekek is vigan füstölnek.

Téves összeköttetés. Az olasz királynét a telefonhoz hívták a napokban. A királyné majd mindennap folytat beszélgetést fiával, a királylyal s most is azt hitte, hogy a király szólítja a telefonhoz. Mily nagy volt azonban a meglepetése, amikor egy nyers hang förmedt rá:

— Mikor fizeti már meg a szén árát? — kérdezte az idegen hang.

— Milyen szénről beszél ön? — kérdezte a királyné, aki rögtön tisztában volt a tévedéssel.

— Eléggé szemtelen ön, hogy még kérdezni is meri. Négy hét óta hiteget már s még ma sem kaptam meg a pénzem.

Ezután a gyalázó szavak áradata zuhogott a királynéra. A telefonhivatal észrevette a tévedést s rémülten kapcsolta ki a téves összeköttetést.

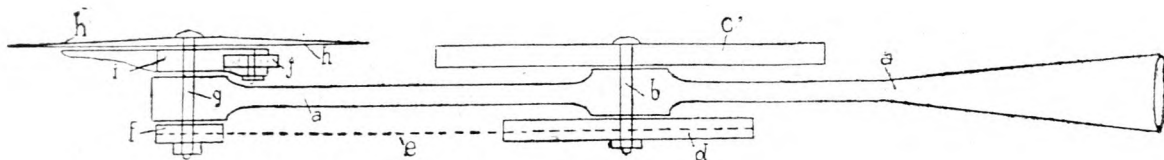
A királyné pedig jó izüen mulatott az eseten, amelyet a királynak is elmondott.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

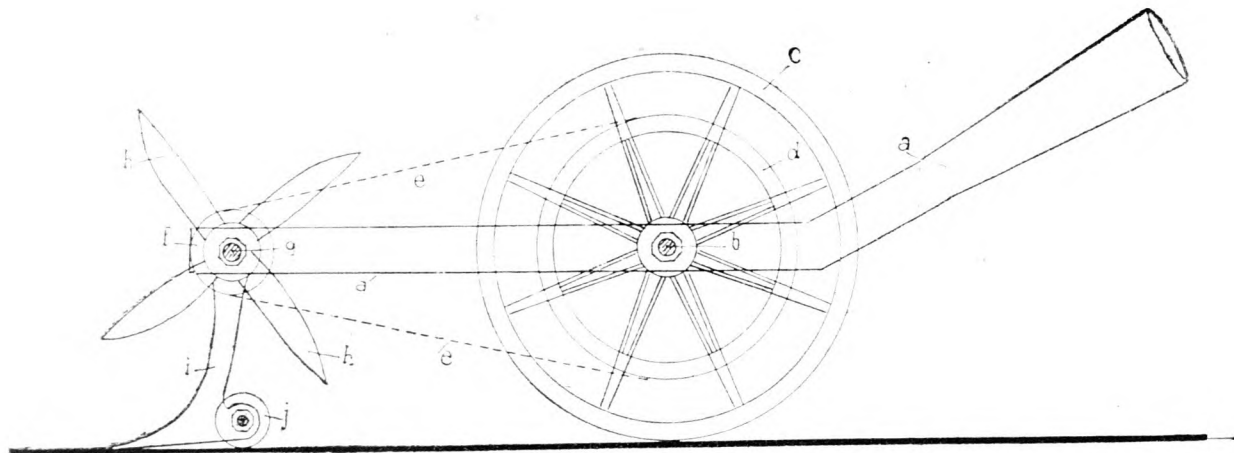
Gyepázsit és virágágy szegélynyíró gép.

Jelen találmány tárgya egy szegélynyíró gép, melynek használatával könnyedén és gyorsan lehet a gyepázsit és virágágyak szegélyét bármely alakzatokban körülnyírni, minek folytán az ollóval való kinos és időrabló munka megszűnik.

A szegélynyíró gép foganatosítási alakja a kitüntetett ábrákon látható, az *a* nyéltartó hüvelylyel ellátott törzsön keresztül vezetett *b* tengelyre szerelt *c* futókerék és *d* korong hozza mozgásba az *e* láncz

Pázsitnyíró gép felülről tekintve.

Pázsitnyíró gép ho-szmetsete.

áttét útján hajtott *f* korongot, illetve az ezzel egy *g* tengelyre ágyazott *h* négy águ vágó pengét, mely penge gyors forgásba hozatván, a vele szemben levő sarlóalaku *i* ütközővel ollót képez s az *i* ütköző által felöltött növény szájakat levágja. A *j* görgő az *i* ütköző hátuljában sarkantyú alakban van elhelyezve, mely a földön való akadálytalan csuszást eszközli, valamint az ütközőnek a földre hatolását meggátolja.

A leírt szegélynyíró gép működési módja a következő:

Mután a gép nyéltartó hüvelyét egy alkalmas fanyéllal felszereltük s a tengelyeket megolajoztuk, akkor a gyepázsit vagy virágágy szélén magunk előtt előretoljuk a gépet, úgy és ott, ahol és aminő alakban nyírni akarunk, miáltal a sarlóalaku ütköző felőleli a szembe jövő fű vagy egyéb növény szájakat s a gyorsan

lefelé az ütköző ellenében forgó vágópenge, mint egy folyton működő végnélküli olló a kívánt, illetve az előretolt vonalban levágja azokat. *F. V. S.*

A mesterséges trágyafélék elhintésének ideje.

A mesterséges trágyaféléket a chilisalétróm kivételével a vetés előtt kell elhinteni. A mesterséges trágyafélék elhintésének idejére vonatkozólag megjegyezzük, hogy figyelembe kell venni a trágyázandó növényt és az elszórandó műtrágya oldhatóságát.

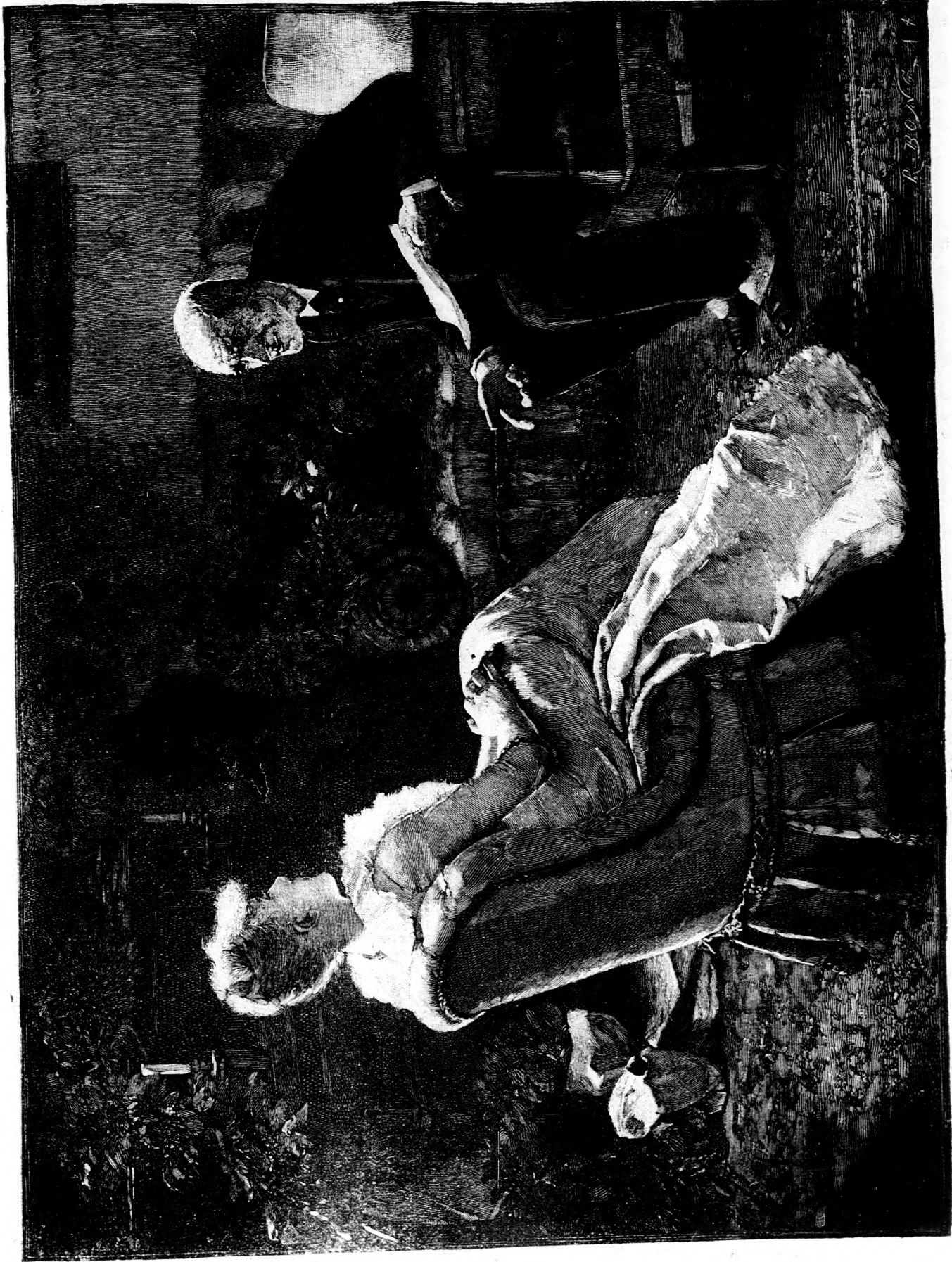
Az elszórandó műtrágya oldhatóságát figyelembe véve a trágya elhintése és a vetés ideje között annál rövidebb időköz legyen, minél nagyobb azon trágyaféle oldhatósága. Ettől eltérőleg a szuperfosz-

fátnak az elszórása a tavasziak alá, nálunk sok helyütt kedvezőbbnek mutatkozott őszzsel.

A késő őszzsel az őszi szántásra elszórt szuperfoszfát jobban oszlódott el, a foszforsav mélyebbre hatol, mintha csak tavasszal szórjuk el és azután alá akarjuk fogas vagy grubber segítségével. Ugyanezen indokból az ősziak alá is jóval a vetés előtt szórhatjuk el a szuperfoszfátot.

A kálitrágyáknak az elszórása lehetőleg mindig jóval a vetést megelőzőleg eszközöltessék. Ez azért kívánatos, mert a kálitrágyák tartalmaznak olyan mellékalkatrészeket, melyek maróhatást gyakorolnak a növényzet gyökérzetére. Ha már most ezek a vetést jóval megelőzőleg lesznek elszórvva, úgy ezen káros alkatrészek a vetés idejéig a talaj olyan mély rétegébe lesznek mosva, a hol a növényeknek már nem lesznek ártalmára.

Az organikus nitrogéntrágyák, thomas-salak és a csontliszt feltétlenül jóval a vetést megelőzőleg szó-

Szerződésel kínálják.

randók el. Még pedig azért, mert ezeknek a határára lényegesen kedvező befolyást gyakorol az, hogy azok a talajjal minél egyenletesebben legyenek összekeverve.

A kapálás hatása. A kapálással itjuk a gyomokat, lazítjuk a talaj felületét, előmozdítjuk a talaj légjárhatóságát és korlátozzuk a talaj nedvességének elpárolgását is. Ez utóbbi mindenestre igen fontos és azáltal jut érvényre, hogy a talaj felületén elrontja a hajszóvességet. Szárazság esetén tehát célszerű kapálni abban az esetben is, ha a talaj felülete tömődött, de a vetés nem gyomos. Ez minden esetre a műtrágyázás esetén is előnyösen alkalmazható, mert a talaj nagyobb nedvessége előmozdítja a műtrágyák hatását.

A talajerő fentartása.

A talajerő fentartásáról kivétel nélkül minden gazdaságban gondoskodni kell, legyen az a gazdaság akár belterjesen, akár külterjesen kezelve. A talajerő fentartása nemcsak a saját földbirtokán gazdálkodónak feladata, hanem feladata kell hogy legyen a bérlőnek is. Hogy pedig a bérlő is iparkodjon betartani mindazt, ami a talajerő fentartására kívántatik, arról a bérletadónak kell gondoskodni a haszonbérleti szerződésben.

Ugyanis a haszonbérleti szerződésben erre vonatkozólag ki kell kötni határozottan és világosan, hogy mikor és mennyi istálló- és műtrágyát köteles felhasználni az illető földbirtok megtrágyázására, milyen kulturnövényeket természetben az illető bérlő és mennyit és az állattartás milyen mérvű legyen. Hány darab állatot tarthat az egyes állatnemekből és milyen korut. De ezt nem elégséges csak kikötni, de annak a teljesítéséről meg is kell győződni. A földbirtokosnak és bérlőnek tehát vállaltatva kell azon lennie, hogy a földbirtok talajerejét fentartsa. Miért is a gazdának arra kell törekednie, hogy az istállótrágya mennyiségét fokozza, azt jól és helyesen kezelje; ott pedig, ahol a gazdaság viszonyai megengedik és ahol a jövedelmezőség szempontjából előnyös, az istállótrágyán kívül más trágyaféléket is alkalmazzon. Ilyen trágyafélék a műtrágyák is, melyek nagyon megkönnyítik a talajerő fentartását és fokozását.

A mezőgazdálkodást illető elvi jelentőségű kuriai határozatok.

A bérlemény visszabocsátásának ideje haszonbér nem fizetés esetén.

Ha a szerződés nem tartalmazza azt, hogy bérbeadó, a haszonbér fizetésében a bérlő által tanúsított késedelem esetén azonnal és a gazdasági év időszakára való tekintet nélkül megszüntetheti a bérleti viszonyt, a bérbeadó csak azt követelheti jogszerűen, hogy a haszonbérlemény a gazdasági év lejártával bocsáttassék vissza az ő birtalatába. (Márkus d. t. 1904/21153.) Ebből tehát az a következés, hogy a haszonbérlet fizetés elmulasztása esetén, a haszonbérbe adó csak a gazdasági év lejártával távolíthatja el a bérlőt a birtokról, ha ugyan a szerződés határozottan másként nem intézkedik. Mulasztás esetén tehát a bérbeadónak a bérlő magánvagyonára vagy pedig a bérleten lévő termés és egyéb érték tárgyakra vezetett foglalással kell biztosítania a haszonbér-követelést.

A molasin melasztakarmány. A melasz a cukorgyártásnál mellékterményül nyert édes szirup, amely nagy cukortartalmánál fogva igen értékes takarmány és különösen a gyengébb minőségű szecska és polyva izesítésére alkalmas. Az utóbbi száraz években nagyon felkarolták a melaszetést, de mert kicsinybeni kezelése meglehetősen körülményes és piszkos munka, élelmes gyárosok különböző szárazanyagokkal itatják föl a melaszt és megszáritva, mint könnyen eltartható és igen izletes takarmányt hozzák forgalomba. Ilyen gyári takarmányok a derby-melasz, az agrár-melasz, a molasin stb., amelyeknek takarmányértéke a felitató anyag tápértékétől függ. A korpával felitított melasz persze sokkal többet ér, mint pl. a fűrészporral, rizskorpával stb. felitított. A molasint közönségesen a buzakorpával egyenlő árban kínálják, holott nem más, mint finom mohatózeggel felitított melasz. A mohatózeget többnyire Skóciából hozzák, mert általában ott találják a legfinomabb és a legnagyobb nedvességfelszívó képességű tözeget. A melaszt fölmelegítve keverik a tözegbe, mert így felhigul és a tözegbe jobban beivódik. A keveréket aztán szárítóba teszik és erősen kiszáritva, víztartalmát a lehető legkevesebbre csökkentik. Miután a molasin mintegy 20% tözeget tartalmaz, aminek tápértéke nincsen, a 80% melasz adja meg annak takarmányértékét. A melasz pedig Kellner szerint 48% vagyis a finom buzakorpanak megfelelő tápértékkel bír. A molasin tápértéke tehát csak 38,5% kevénytőérték és így semmi esetre sem ér annyit, mint a finom buzakorpa. A molasint száraz helyen garmadába öntve nagyon könnyű eltartani, de nedves helyen sok vizet sziv magába és így megfogy benne a cukor.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

EGYETEMES ACZÉLEKÉK.

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekefej.
Pánczélaczél-kormánylemez.
Magasított aczél-ekefej.
Porvédő kerekek.
Aczél gerendely.

Csak kitémasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fe-
lülmulja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes talajmivelőgépeket terjedelmes ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélcím:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgőnyezim: „AGRARIA“ Budapest.

Száll a galamb . . .

*Száll a galamb a háztetőn,
Terítőn van a szeretőm . . .
Magánosan száll a galamb —
Bánatosan szól a harang . . .
Nincs az égen felhő, boru, —
De a szívem hajh! szomorú,
A szememből hull az eső,
A világom a temető . . .
Nyílik, virít a szászorszég,
Ha lettem is, csak ne volnék . . .
Szánj meg engem jó Istenem
Könyörülj meg a szívemen . . .*

Petrus Jenő.

Mikor makaes... a gyerek...

— Okos ember, meg kell adni.

— Már aztán a mi tanítók nagy mester az ő mesterségében.

— Hét megyében nincs ilyen

Szóltak pedig ezek a szép dicséretnek az új tanító urra. Aki félesztendő leforgása alatt úgy megkedvelte magát a községben, hogy nálánál alig volt nagyobb tekintélye emberfiának.

Mert a tanító ur nemcsak az iskolában tanít. Nemcsak a gyermekekkel bibelődik. Elmegy ő a tűzhegyekre is. Odaül a felnőtt, sőt a vén emberek közé is. És amugy igazán megmondja a magát.

A minap például — éppen vasárnap délután — sokan voltak az olvasóköri. Nagy esendőség volt. Senki se tudott teksztust találni. Egyszer csak halljuk a mi kedves tanítók szavát.

— A mi községünkben nagyon sok a makaes gyermek. Tapasztalom az iskolában, de volt alkalmam arról meggyőződni a családokban is.

— Bizony úgy nagyon, tanító ur — szólott a bíró.

— Az enyém is az — vallotta be a kurátor.

— Az én fiammal sem bír már az anyja.

— Most is haraggal jöttem ide. Velem akart jönni az országháborító. Mert nem engedtem, a földre vetette magát.

— Nagy baj ez, barátom — folytatja beszédét a tanító ur. — A makaesség valóságos sárkánytej, melyből beláthatatlan sokaságú bajok származhatnak.

— Pedig tessék elhinni, tanító ur, hogy a szüle mindent elkövet gyermekeért.

— És én nem tudom — veszi át a szót Gubás gazda a komájától — talán bizony a vérrel jár az, hogy a gyermekek ilyen makaesok lesznek.

— Van benne valami. Hogy indulatos, makaes apának leánya, vagy anyjának a fia és talán megfordítva magával hozza, a — mint mondani szokás — mérget, ellenkezést, makaesságot — a világra. De mi tagadás benne, a szülők is sokszor okai. No de lett legyen bármiképpen az a dolog. Egy bizonyos. Hogy a makaesség ellen vállalva együttesen iskola és szülők tegyünk valamit. Mert lehet ám tenni. Csak a módját leljük meg. Azt meg megpróbálhatjuk, hogy leljük meg.

— Nagyon akarjuk mi is, tanító uram.

— Mindenekelőtt arra kell törekednünk, hogy jól ismerjük ki a gyerek baját. Mikor ugyanis a gyerek

makaeskodik, hát nézzünk ugyancsak az ő szívébe. Ez a mákvirág, a makaesség, két irányban szokta felütni a fejét. Péter gazda vagy bíró uram is tapasztalhatta, hogy a gyerek olykor dacol, máskor önfejüködik.

Aki dacol, az nyíltan megtagadja az engedelmességet. Ő maga se tudja sokszor, miért? Nincs vele célja, nem akar valamit keresztülvinni. Csak engedetlen.

Például küldi az édes anyja ide vagy oda. Nem akar menni. Pedig nem is játszik, ott áll tétlenül. De azért nem mozdul.

— Csak krajcárért!

— Persze, hogy persze. De erről később. Hát mondom, az ilyen gyermek engedetlensége nyílt dacolás.

De nem így az önfejű gyermek. Az önfejű nemcsak megtagadja az engedetlenséget, de mindent elkövet, hogy a szülőkkel, tanítóval szemben saját tervét, szeszélyét vigye keresztül. Előtte mindig csak az lebeg, hogy a tilalom dacára is szülő, tanító parancsával szembeszálljon. Ez nagy betegsége a gyermeki léleknek. Mert sokszor — nem úgy mint a dac, mely mindig nyílt — titkolódzó ám az önfejűség, mint azt tapasztalhatják. Azért gyógyítása sokkal nehezebb.

— Ugy tartom én is, — helyeselte bíró uram.

— Nehéz, de nem lehetetlen. Csak az a fő, hogy korán kezdjünk hozzá. Mert ha akár egyik, akár másik erőre kap, de különösen az önfejűség, akkor siralmas jövőnek nézhetünk eléje.

— Ugy van.

— Az elébb említette valaki, hogy a gyerek csak krajcárért megy a boltba. No lám, itt mindjárt megállhatunk. A dacolásnak itt már meglettük a nyitját. Az a gyerek azért dacol, mert maguk a szülők szoktatták rá. Bizonyosan egyszer észrevétlenül így szólt az anyja a fiúnak:

— Eredj csak a boltba, kapsz egy krajcárt.

No nem is kell több. Az a gyerek úgy megjegyzi ezt, hogy soha felejteni nem fogja. Adsz — nem adsz — gondolkozik aztán. Ha nem adsz, nem megyek. A dac különben legtöbbször elnézésből, engedékenységből származik. Sokszor elég, ha egyszer vagy kétszer nem vesszük észre a gyermek hibáját vagy esinjeit: kész a dacra való hajlandóság. Mintegy szemünkbe vágja:

— Miért engedted meg a multkor?

— Miért nem volt ez baj a minap?

Ezzel szemben leghathatósabb orvosság a komoly és legerélyesebb bánásmód. Azonnal éreztessük a gyermekkel, hogy a mi erőnk és hatalmunk nagyobb, mintsem azt akarjunk ellenére áttörhetné a gyermek. Sőt vonjunk meg dacolás esetén olyan valamit is a gyermektől, ami neki igen kedves, hadd érezze, hogy dacolásának maris következményei vannak. Például, mert a fiu nem ment a boltba, nem hozott ezt vagy azt — nem is fog enni ezt vagy azt. A fiu nem akar szilvát szedni, mikor azt az apja parancsolja, nem szabad a szilvához nyulni, mikor a fiu akarja.

Ezt különösen az önféjü gyermekeknél kell és lehet nagy sikerrel alkalmazni.

Az önféjü gyermekek azért esnek ebbe a hibába rendszerint, mert a gyermeket nagyon korán engedték, hogy önállóan, magára hagyatva határozzon, eselekedjen. Vittük ide-oda; talán tánemulatságba is. Akad olyan apa, aki még a koresmába is elviszi. A gyerek igen kis korában mehet hazulról, ahova akar, maradhat az ifju este, ameddig akar. Az iskolába is akkor megy, mikor neki tetszik. Könyökig nyulkálhat, amiben tetszik. Költhet, ihat, káromkodhatik és a többi. Lám, lám, itt a darázs-fészek. Ezekből mind száz és száz darázsfi kerül majd, melyek fájdalmas szurásokat juttatnak a szülők és a tanítók szívének.

Vigyázzon azonban mindenki, hogy hevülettel, ingerlékenységgel, lobbanékonysággal ne nyuljon e baj gyógyításához. Még jobban elmérgesíti. Ha már egyszer eleresztettük a gyeplőt, nem lehet azt egy rántással visszahuzni. A szülő is, a tanító is szelid jósággal és nyugodtsággal éreztesse a gyermek magaviselete felett való kedvetlenségét, sőt aggodalmát.

— Fiam, nekem nem tetszik, hogy azokkal a cimborákkal tartasz.

— Gyermekekem, a jó fiunak este esaládja körében a helye.

— A korema veszedelmes. Aki azt megkóstolja, beleful.

Igy barátaim. Aztán, ha ez nem használ, világosítsuk fel még mélyebben, még érthetőbben — a következményekre. Hassunk a szívére, hivatkozzunk az édes anyára, az apa szügyére stb. Fessük le előtte a szomorú jövőt, mely reá vár. Hozzunk fel példákat.

Lehet, hogy így sem érünk célt. De ne veszítsük türelmünket. És különösen ne ragadjon el minket a harag és indulat.

Sok jeles ember úgy itél, hogy a makaesságot büntetéssel, veréssel kell sujtani. Erről már én szólottam barátaimnak. De hozzá kell tennem a bölcsnek szavait:

— Ne büntesd felindulásodban s ne gunyold a gyermekeket. Verést ugyan csak makaességért és ellenszegülésért érdemelnek.

De míg lehet, szeretet legyen a virgács, a pálcá. Mert az akaratot vaskényszerrel megtörni nem mindig sikerül, sőt megtörténhetik, hogy tullövünk a célon. A makaesságot, ha szeretettel, kitartással megfordíthatjuk, erős akaratú embert adhatunk családuknak és a társadalomnak.

Az olvasókör tagjai nagy figyelemmel hallgatták a tanító ur szavait és szép köszönettel váltak el egymástól.

Bodnár Gáspár.

Képeinkhez.

Az isaszegi honvédszobor. Mult héten a lelkes magyar ifjuság átrándult vonaton Isaszegre és a dicső honvédeink emlékét megkoszoruzta. Erről a szép eseményről lapunkban is beszámolunk, valamint a honvédelemket képben bemutatjuk olvasóinknak.

Boxerek kivégzése. Most három éve volt a kínai boxer lázadás, mely az idegenek ellen irányult Kínában. A világi hatalmak közbeléptek és elégtételt vettek a vérengzésekért. Sok boxert kivégeztek akkor. Most újra veszedelmes mozgalom indult Kínába, talán újra ismétlődni fog az a veres jelenet, melyet képünk bemutat.

Szerződéssel kínálják. A színház igazgatója előre kiszemeli, hogy mely kedves színésznőt szerződtesse. A titkárt el is küldi, hogy megnyerje az ünnepelt művésznőt színháza részére. A híres művésznő aztán végig hallgatja a titkár előterjesztéseit, ajánlatait, de meggondolja elébb a szerződés aláírását, mert hiszen van egy pár hét a színészek ujesztendejéig — virágvasárnapig.

Pótló-rejtvény.

—ozsony
—ger
—emesvár
—rkeny
—iume
—polyság

A hiányzó betűket úgy kell pótolni, hogy helyneveket adjanak és felülről lefelé olvasva egy költőnk nevét olvashassuk.

Megfejtési határidő 1906. március hó 10.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság” 8. számában közölt talány megfejtése:

Ellenállunk a németnek.

Helyesen fejtették meg: Renner Ida, Horváth Vilma, Seres Honka, Joó Mariska, Beke Piroška, özv. Baditsné Simon Julia, Benedek Gáborné, Kálmán Ferenc, Sebes János, Vakarészku István, Csótér István, Papp Ferenc, Gyurkovits György, Nagy P. Ferenc, Makai Mihály.

A sorshuzásnál Kálmán Ferenc nevét huzzuk ki, kinek egy kötet regényt küldöttünk.

• LEVELES SZEKRÉNY •

ELŐFIZETŐINKHEZ! Lapunk terjesztése érdekében felkérjük tisztelt előfizetőinket, hogy ismerőseik körében terjesszék a Független Ujságot. Azoknak, akik megrendelhetnék a lapot, szívesen küldünk mutatványszámokat, ha egy levelező lapon a címeket beküldik kiadóhivatalunknak.

Szabó Antal idősb. Hozzánk intézett kérdésére tudatjuk, hogy költőgépek beszerzésére nézve a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete (Budapest, Alkotmány-utca) adhat bővebb felvilágosítást; a község részére szerzendő költőgép ügyében tessék a Baromfitenyésztők Országos Egyesületéhez fordulni. (Budapest IX., Üllői-ut 25.) — **Papp János.** Az illető talajba ültethet őszibarackot, mely ott kitiünően fog teremni, továbbá almát is. Ajánljuk a következő fajtákat: sikulai, Török-Bálint, ponyik, aranyrenet. — A kaszálónak szánt részt ősszel, szántsa jó mélyen fel tavasszal újra, de csak sekélyen és vesse be

límaggal. Ha a föld igen silány, jó lesz megtrágyázni.
 — **Györi Ferenc.** A községi faiskolákról nincs külön törvény, hanem az erre vonatkozó intézkedésről mezőgazdaságról szóló törvényben van szó. Ez beszerezhető bármely könyvkereskedésben, például a Pátriánál (IX., Üllői-ut 25.)
 — **Domonkos Sándor.** Tanulhat földmivessiskolát, vincellériskolát vagy erdőőri iskolát. Ha ezek közül valamelyiket elvégzi, aszerint lehet gazda, gazdasági munkavezető, kulcsár, vincellér vagy erdőőr.
 — **Kurkó Pál.** A vadászás-hoz csak akkor van joga, ha a vadászási jognak bérlője, vagy bérlőtársa, avagy ha egy tagban 200 hold földje van. Ez utóbbi esetben birtokán a vadászási joggal maga rendelkezik. A község által bérbeadott vadászterület bérrésze a községé és nem egyeseké.
 — **Gyurgyevits János.** Klinika több van Budapesten. Korányi tanár az egyetemi I. belgyógyászati klinikának a vezetője. Ide szegény betegeket is felvesznek, ha éppen üres hely van. Ha ott nincs hely, akkor próbálkozzék meg Kétly tanár II. számú belgyógyászati klinikáján; talán van ott üresedés.
 — **Seres István.** A tetves malacokat dörzsölje be petrolummal.
 — **Fekete András.** A lóhus igen izletes. Zamatja a marhahus és borjúhus közé esik, mert puhább és zaftosabb a marhahusnál, de nem oly nyálkás mint a borjúhus. Elkészítve ugyan fölne ismeri senki, hogy lóhúst eszik, mert hiszen a bivalhus is eleszik észrevétlen a marhahus között. E felelet adója minden héten egyszer lóhus vacsorát eszik, mert megszerette azt és mondhatom, hogy Attila királynak és Árpád vezérnek több esze volt mint nekünk, mert a lóhúst szerették. A kimérésre kerülő lovak mind pompás feljavított állatok, husuk igen szép és tetszetős. Különbösen legszebben beszél erről az eredmény, melyet Pesten elértek.

A „Független Ujság” színes hirdető képét bárkinek megküldi kifüggesztés végett a kiadóhivatal, ha ezért levelező-lapon hozzánk fordul.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése
 1906. március 4.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 1.—1.20 K., vidéki borjúhus 1.24—1.42 K., sertéshus 1.36—1.44 K., szalonna füstölt 1.50—1.60 K., szalonna, olvasztani való 1.12—1.30 K., hárj 1.48—1.52 K., sertészir 1.40—1.44 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1.20—1.60 K. hazai sonka 1.60—1.60 K.

Baromfi-félék: élő tyúk —.—.— K., rántani való csirke 2.40—3.— K., sütni való csirke 2.60—3.60 K., kacska, hizott 7.—14.— K., lud, hizott 14—22 K., pulyka, hizott 12.—16.— K., páronkint. Vágott hizott liba 1.60—2.— K., vágott hizott kappan, kacska és pulyka 1.60—2.— K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők). **Buzsa** 16.75—17.45 K. **Élesztő** 13.40 K-tól 13.50 K-ig. **Arpa** 14.30 K-tól 14.70 K-ig. **Minőségű** 14.80 K-tól 15.— K-ig. **Zab** 15.70—16.20 K **Teszter** 13.55 K. **Teavaj:** (centrifugál) 2.20—2.20 K., főzővaj 1.70—1.90 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 28—40 fillér.

Tojás: bácskai 74—76.78 K., erdélyi apróbb áru 70.—75 K ládánként. (1440 drb.) Apadt —.— K., meszes: — K.

Zöldsgéfélek: Burgonya (vagonáru) sárga 4.—4.40 K rózsza I. 5.60—5.80 K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt —.—.— mm.-ként.

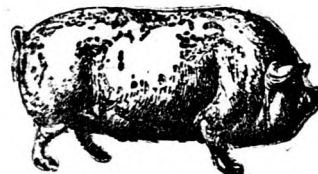
Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	28.20	27.20	25.80	24.80	24.—	23.20	21.—	19.20	13.50

Takarmányvásár. Réti széna 4.80—6.20 fillér, mubar 5.60—6.60 fillér, zsupszalma 3.40—3.60 fillér, alomszalma 3.00—3.30 fillér.

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:
RUBINEK GYULA, országgyűlés képviselő,
 a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára

A „FÜGGETLEN UJSÁG”-ban megjelent képek lemezeit (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja a „FÜGGETLEN UJSÁG” kiadóhivatala, (Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. sz.)

ÚRL REZSŐ

sertésbizományos
 = BUDAPEST, =
 Bérkocsis-utca 12.

Sertéseket

sovány és hizott állapotban és legnagyasabb napi arakon értékesít.

BRÄUSWELLER ELŐKÉSZÍTŐ ÉS LEGYŐS NERVEK ÖRÖZLETI

Alapított 1847.

Bräusweller János

Szegeden. Ca. és kir. kisközségein szab. chronometerek és műtárs. vállalkozója a remontoir megadásánál ad. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltek.

Gazdák figyelmébe!

50% olcsóbb mint bármely más világító anyag a

PYROLEUM világítása.

A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyulékony és mártöbb ezer uradalomban bevezetett. Számos elismerőlevél nálam betekinhető. Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kívánatra prospektus ingyen és bérmentve.

DEGEN JAKAB
 Budapest, IX., Közraktár-utca 28.

Gazdák Biztosító SzövetkezeteBUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám, II. em.
Alakult 1900.

Biztosítéki alap:	
Kormány hozzájárulásával	400,000.— kor.
Alapítványok	1,278,240.— kor.
Alapítók	200,000.— kor.
Tartalékok	874,767-80 kor.
Összesen	2,253,007-80 kor.
1901. évi fölösleg	90,349.— kor.
1902. évi fölösleg	59,782-26 kor.
1903. évi fölösleg	108,831-73 kor.
1904. évi fölösleg	72,438-28 kor.

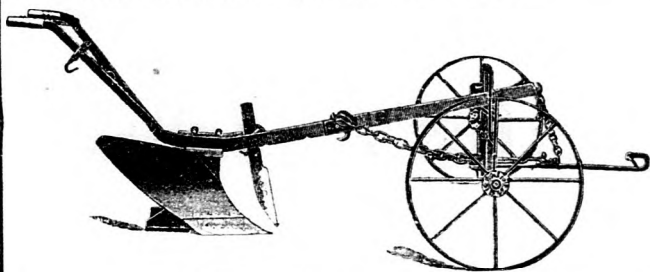
Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle médezoatok szerint.
Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi fizetéselegb. l. egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.
Az 1902. évi fizetéseleg közgyűlési határozattal tartalékokba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítésben részesülnek. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosításokkal minden irányban készséggel szolgál **az igazgatóság**

Legjobb és legolcsóbb

gazdasági takaréktűzhelyMunkácsy-féle szabad. és a nm. földmívelés-
ügyi ministerium által 600 koronás első díjjal
kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető**Markhót és Lossinszky**

okl. gépészmérnökök műszaki irodája

Budapest, V., Lipót-körut 7. sz.

Egyvasu egytetemes ekék
Két és több barázdás ekékMinden részükben elsőrendű aczélananyagból a leg-
tökéletesebb szerkezettel

Tégelyaczel-fejekkel, melyek eltörhetetlenségeért szavatosságot vállalnak. Különösen tartósak bizonyult, háromréteges (compound) páncél aczel-lemez kormánylapokkal, melyekre a legragadósabb öld sem tapad. Gondosan edzett, feltűnően hosszú ideig eltartó szántóvasakkal. — **Figyelemre méltó újonság:** Bächer „D“-jegyű javított szerkezetű eketaligája teljesen **pormentesen csukott agyakkal** önműködő kenőszelenczével; közönséges eketaligák ellenében **ötszörös tartósságot** biztosítanak. Különlegességek rétművelő-eszközökben. Boronák, kapáló- és töltetőgépek, porhanyítók, rögtörők. Árjegyzéket készséggel küldök.

BÄCHER RUDOLF kizárólagos ekegyáraMagyarországi vezérképviseelő **Szücs Zsigmond** Budapest, VI., Nagymező-u. 68.**Lónyiró-ollók, • Marhanyiró-ollók,**Ló- és marhanyiró-gépek, „HELIOS” istálló-lámpa
stb. s egyéb gazdasági cikkek legjobb minőségben jutá-
nyos árban szerezhetők be**SCHOTTOLA ERNŐ** cégnél, Budapest, Andrásy-ut 2. sz.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

KÜHNE E.hazánk legrégebb
mezőgazdasági
gépgyárában**Mosonban**

elismerett gondos kivitelben készülnek:

Egy- és többvasu aczélekék, rét- és szántóföld-
Hirneves szabadal- boronák, hengerek.
mazott tolokerekes **Mosoni Drill** sorvető-
gépek.Mélyítő és porhanyító eszközök a tavaszi szántás helyet-
tesítésére **Uj amerikai**
rugósfogas **Uj! Burgonyamivelő** eszközök. **Uj! Fran-**
boronák. **Uj! Francia**
szőlőművelő eszközök. A vetőmag előkészítésére: **Rosták,**
Konkolyozók, Centrifugok stb.

FŐRAKTÁR:

Budapest, VI., Váci-körut 57/a.

FIÓKRAKTÁR:

Temesvár, Gazda-udvar.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám. 27

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival
eddig több mint 770 első
díjat nyertek. — Évi gyártás
körülbelül **85000** darab.

Több mint **500,000** Alfa Laval
Separator az egész világon.

1905. évi forgalom: **25,000** bál.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti

gyapju-aukcziókra

melyek második sorozata **folyó évi október hó**
4-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban ré-
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

HELLER M. S TÁRSA

GYAPJUÁRVERÉSI VÁLLALAT

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 13. szám.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

A KIADÓHIVATALBAN

BUDAPEST, ÜLLOI-UT 25.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkografiai műintézet

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-
typia, fametszet stb. útján. Térképek, terve-
zetek, alaprajzok photolithografaiilag leg-
szabebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközölhetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálitrágyasót 40% káli

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb

Mútrágyafélét, azonkívül

Rézgáliczot (98—99%) elismert kitűnő

szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.